

COSSACK OFFICER SIGNET-RINGS

"THE WAY OF WARRIOR. ONE FOR BOTH"

COSSACK AND SAMURAI WEAPONS FROM

FELDMAN FAMILY MUSEUM

ПЕРСТИНІ- ПЕЧАТКИ КОЗАЦЬКОЇ СТАРШИНЫ

В РАМКАХ ВИСТАВКИ "ШЛЯХ ВОІНА. ОДИН НА ДВОХ"

ІЗ ЗІБРАННЯ FELDMAN FAMILY MUSEUM

Радий представити знавцям і шанувальникам української історії, фахівцям із сфрагістики та геральдики й усім, хто цікавиться нашим минулим, особисті персні-печатки козацької старшини – безцінні історичні реліквії, що зберігаються нині в Feldman Family Museum. Вісім рідкісних зразків з цієї колекції експонуються в Національному музеї мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків у межах виставки «Шлях воїна – один на двох».

Без персня-печатки неможливо уявити ні українського гетьмана, ані представника козацької старшини високого рангу. Таку річ передавали синові в спадок, бо вона демонструвала шляхетне походження й заможність її володаря, те особливе місце, яке він займав у суспільстві. Однак печатка, що нею скріпляли важливі документи, була не тільки предметом статусу – в очах власника та його оточення вона набувала сакрального значення.

Персні-печатки, або сигнети, подібні до тих, що представлені на виставці в Музеї Ханенків, можна помітити на портретах доби українського бароко. Але ми маємо змогу побачити їх наочно, роздивитися деталі гравірованих зображень, ініціали власника, лінії орнаментів.

Серед демонстрованих козацьких печаток середини XVI – початку XVIII століть будуть і гербові – цебто такі, що містять родовий герб власника, а буде й сигнет, що натякатиме на морські походи січовиків. Особливу історію «розповість» перстень, що має сліди шабельних ударів. У них – відгомін козацьких битв і загадка про тих, хто воював за Україну.

Певен, що унікальні пам'ятки нашої історії зворушать серця нашадків хоробрих і мужніх людей, які мріяли бачити нашу країну сильною та вільною. Збереження, вивчення та популяризацію таких історичних реліквій я вважаю своєю почесною справою і своїм громадським обов'язком.

Олександр Фельдман

I am delighted to present to connoisseurs and amateurs in Ukrainian history, experts of heraldry and sigillography and all those interested in our past, Cossack officer's personal signet-rings - priceless historical relics, currently kept in the Feldman Family Museum. Eight rare specimens from this collection are on display in the Bohdan and Varvara National Museum of Arts within the exhibition "Way of the Warrior - one for two."

It is impossible to imagine Ukrainian hetman, or a high rank Cossack officer without a signet-ring. This object passed from father to son, because it showed a noble origin and wealth of its owner, the special place that he held in society. However, the signet, which was used for important documents validation, was not only a status symbol - it acquired a sacred significance in the eyes of its owner and his entourage.

The signet-rings, similar to those that are currently exhibited in the Khanenko Museum, can be seen in the Ukrainian Baroque portraits. But we have a chance to see them with our own eyes; examine closely the details of engraved images, initials of the owner, and lines of the patterns.

Among the Cossacks signet-rings (from mid-16th to early 18th centuries) presented in the exhibition, one will find those which contain their owners' family coats of arms, as well as one which alludes to the Sich sea campaigns. A special story is "told" by the ring that has traces of saber blows. They contain the echo of Cossack battles and the memory of those who fought for Ukraine.

I am sure that our unique historical heritage will touch the hearts of descendants of those brave and courageous people who dreamed to see our country strong and free. I consider the preservation, the study and the popularization of such historical relics as my honorable action and my public duty.

Oleksandr Feldman

1. ПЕРСТЕНЬ-ПЕЧАТКА КОЗАЦЬКОЇ СТАРШИНИ. СЕРЕДИНА XVI СТ.

Срібло, бронза, золото; літво, ковка, гравіювання, позолота. Овальна. Розмір щитка 15x13 мм, висота персня 30 мм, вага 16,4 г

У бронзовий золочений перстень вміщено срібну вставку з гравіюванням у вигляді геральдичного щита з гербом «Лула підкови». Над щитом латинські літери S і A (у дзеркальному зображенні) – ініціали власника. Наявність щита, притаманного сфрагістичним пам'яткам середини XVI ст., дозволяє датувати цей сигнет часом виникнення козацтва та перших гетьманів.

COSSACK OFFICER SIGNET-RING. MID-16TH CENTURY.

Silver, bronze, gold; casting, forging, engraving, gilding. Oval. The size of bezel – 15x13 mm, height of the ring – 30 mm, weight – 16,4 g.

A silver bezel engraved with a heraldic shield with the emblem "Dull Horseshoe" is inserted in a gilded bronze ring. Latin letters S and A (in mirror image), the owner's initials, are engraved above the shield. The presence of a shield which is inherent to the mid-16th century allows to date the object to the time of the Cossack nascence and the first Hetmans.

2. ПЕРСТЕНЬ-ПЕЧАТКА КОЗАЦЬКОЇ СТАРШИНИ.
КІНЕЦЬ XVI СТ.

Срібло, бронза, золото; літво, ковка, гравіювання, позолота. Восьмикутна. Розмір щита 17x14 мм, висота персня 26 мм, вага 16,4 г.

На бронзову золочену основу наковано срібний щіток. У його центрі – геральдичний щит із зображенням північця, оберненої догори ріжками, на яких лежать зірки. Між зірками розміщено рівносторонній хрест. Над щітком літери I та M (у дзеркальному зображені) – ініціали власника. Дужку персня прикрашено геометричним орнаментом.

Коштовність матеріалів і майстерність виконання дозволяють припустити, що даний сигнет міг належати представнику козацької старшини високого рангу, наприклад полковнику. На ребрах щітка персня можна побачити характерні зарубини від шабельних ударів. Можливо, вони свідчать про драматичну історію втрати цього персня у розпалі сутички.

COSSACK OFFICER SIGNET-RING.
LATE 16TH CENTURY.

Silver , bronze, gold, casting, forging, engraving, gilding. Octagonal. The size of bezel – 17x14 mm, height of the ring – 26 mm, weight – 16,4 g

The silver bezel of the ring is forged over gilded bronze hoop. A heraldic shield with a crescent with horns pointing up and stars lying on the horns is placed in the center of the bezel. An equilateral cross is depicted between stars. The owner's initials with the letters I and M (in mirror image) are engraved over the shield. The hoop is decorated with geometrical pattern.

The costliness of materials and a high level of jeweler's craftsmanship suggest that this signet-ring could belong to a high rank Cossack officer, such as a Colonel. At the edge of the bezel of the ring the characteristic notches from saber blows are visible. Apparently, they indicate the dramatic story of the loss of this ring in the midst of a fight.

3. ПЕРСТЕНЬ-ПЕЧАТКА КОЗАЦЬКОЇ
СТАРШИНИ. КІНЕЦЬ XVI СТ.

Срібло, золото; літво, гравіювання, позолота. Кругла.
Діаметр щитка 13 мм, висота персня 24 мм, вага 6,75 г.

Срібний золочений перстень з гравіюванням у вигляді
геральдичного щита з видовженим хрестом, що стоїть
на півмісяці, оберненому ріжками додори. Над гербом
латинські літери I та S (у дзеркальному зображені) –
ініціали власника.

COSSACK OFFICER SIGNET-RING.
LATE 16TH CENTURY.

Silver, gold ; casting, engraving, gilding. Round.
The bezel diameter – 13 mm, height of the ring – 24 mm,
weight – 6.75 g.

Gilded silver ring engraved with a heraldic shield with
an elongated cross standing on a crescent, horns pointing
up. I and S (in mirror image), the owner's initials, are
engraved above the emblem.

4. ПЕРСТЕНЬ-ПЕЧАТКА КОЗАЦЬКОЇ
СТАРШИНИ. КІНЕЦЬ XVI – ПОЧАТОК XVII СТ.

Срібло, литво, гравювання. Овальна. Розмір щитка 14x12 мм, висота персні 25 мм, вага 6,25 г.

На овальному щитку персня – герб у вигляді видовженого хреста над півмісяцем, що лежить ріжками догори. Над козацьким гербом розміщені кириличні літери Л і П (у дзеркальному зображені) – ініціали власника персня.

COSSACK OFFICER SIGNET-RING.
LATE 16TH - EARLY 17TH CENTURY.

Silver, casting, engraving. Oval. The size of bezel – 14x12 mm, height of the ring – 25 mm, weight – 6,25 g.

The oval bezel of the ring is decorated with an emblem with an elongated cross over a crescent, horns pointing up. Cyrillic letters Л and П (in mirror image), the former ring owner's initials, are inscribed above the Cossack emblem.

5. ПЕРСТЕНЬ-ПЕЧАТКА КОЗАЦЬКОЇ СТАРШИНИ. СЕРЕДИНА XVII СТ.

Срібло, золото; літво, гравювання, позолота.
Восьмикутна. Розмір щитка 14x12 мм, висота персні 23 мм,
вага 9,1 г.

Срібний золочений перстень із щитком восьмикутної форми – досить рідкісної для сфрагістичних пам'яток цього періоду. Дужку персні прикрашає декоративний орнамент. У центрі персневого щитка – герб у вигляді рівностороннього «козацького» хреста, розташованого над півмісяцем, що лежить ріжками додори. Над гербовим щитом кириличні літери М та І (у дзеркальному зображення) – ініціали власника.

COSSACK OFFICER SIGNET-RING.
MID-17TH CENTURY

Silver, gold, casting, engraving, gilding. Octagonal.
The size of bezel – 14x12 mm, height of the ring – 23 mm,
weight – 9,1 g.

Silver gilded ring with octagonal bezel - a form rare enough for Ukrainian sigillographic heritage of this period. The hoop of the ring is decorated with an ornament. In the center of the bezel, the emblem in the form of an equilateral "Cossack" cross above a crescent, horns pointing up. Above the shield, cyrillic letters М and И (in mirror image), the ring owner's initials, are engraved.

6. ПЕРСТЕНЬ-ПЕЧАТКА КОЗАЦЬКОЇ
СТАРШИНИ. КІНЕЦЬ XVII СТ.

Срібло; литво, гравювання. Восьмикутна. Розмір щитка 17x15 мм, висота перснія 23 мм, вага 9,8 г.

Срібний перстень з восьмикутним щитком і зображенням козацького герба в оточенні рослинного орнаменту. У щиті – рівносторонній хрест, що стоїть на півмісяці, оберненому ріжками догори. Над щитом – увінчаний короною нашоломник без додаткових надшоломних фігур чи опір’я. Обабіч корони літери В і Т (у дзеркальному зображененні) – ініціали власника.

COSSACK OFFICER SIGNET-RING.
LATE 16TH CENTURY.

Silver; casting, engraving. Octagonal.
The size of bezel – 17x15 mm, height of the ring – 23 mm,
weight – 9,8 g.

Silver ring with octagonal bezel and Cossack emblem surrounded by decorative ornament: an equilateral cross in the shield, standing on the crescent, horns pointing up. A crest with a crown without additional figures or plumage is placed above the shield. Letters B and T (in mirror image), the ring owner's initials, are depicted on both sides of the crown.

7. ПЕРСТЕНЬ-ПЕЧАТКА КОЗАЦЬКОЇ СТАРШИНИ. ПОЧАТОК XVIII СТ.

Срібло; ливіння. Овальна. Розмір щитка 19x16 мм, висота персня 28 мм, вага 10,5 г.

У центрі срібного персня зображене чотиришголове судно на киталт великого морського човна, над яким розміщено герб «Леліва» – півмісяць ріжками догори з п'ятипроменевою зіркою посередині. Над гербом, зображенім без якого би то не було гербового щита, розташовано корону. Обабіч герба латинські літери M і D (у дзеркальному зображені) – ініціали власника. Композиція обрамлена двома пальмовими гілками, що притаманно сфрагістичним пам'яткам кінця XVII – першої половини XVIII ст. Імовірно, човен, який є центральною фігурою композиції, вказує на те, що життя власника персня було пов'язане з морем.

COSSACK OFFICER SIGNET-RING. EARLY 18TH CENTURY.

Silver, casting, engraving. Oval. The size of bezel – 19x16 mm, height of the ring – 28 mm, weight – 10,5 g.

A four-masted vessel resembling a big sea boat is depicted in the center of the silver ring. A Leliwa coat of arms (a crescent horns pointing up with a five-way star in the middle of it) is engraved above the boat. A crown is depicted above the emblem (without any heraldic shield). On either side of the coat of arms, the ring owner's initials M and D (in mirror image) are engraved. The composition is framed by two palm branches. The use of these elements is inherent to sigillographic heritage from the late 17th and the first half of the 18th century. The boat, which is the central figure of the composition, suggests probably that the ring owner's life was connected with the sea.

8. ПЕРСТЕНЬ-ПЕЧАТКА КОЗАЦЬКОЇ
СТАРШИНИ. КІНЕЦЬ XVII СТ.

Срібло, літво, гравіювання. Овальна.

Розмір щитка 17x15 мм, висота перснія 26 мм, вага 9 г.

Срібний перстень з овальним геральдичним щитком, у центрі якого розміщено козацький герб – хрест над півмісяцем, що лежить ріжками догори. Фон прикрашено барочним рослинним орнаментом, під щитом – шестипроменева зірка. З боків від декоративного нашоломника у вигляді пророслого гілля літери М і С – ініціали власника.

COSSACK OFFICER SIGNET-RING.
LATE 17TH CENTURY.

Silver, casting, engraving. Oval. The size of bezel – 17x15 mm, height of the ring – 26 mm, weight – 9 g.

Silver ring with an oval bezel with a Cossack coat of arms, a cross over a crescent, horns pointing up, placed in the center of heraldic shield. The background is decorated with baroque floral ornament; a six-rayed star is depicted under the shield. Letters M and C, the owner's initials, are engraved on both sides of a decorative crest in form of sprouted branches.

OLEKSANDR FELDMAN
FOUNDATION

FELDMAN

FAMILY MUSEUM

FELDMAN FAMILY MUSEUM

Ukraine 61002 Kharkiv

Sumskaya st. 70

info@feldmancollection.org

feldmancollection.org

facebook.com/FeldmanCollection